

Preses relīze

Luksemburgā, 2016. gada 25. janvārī

Ūdens kvalitāte Donavā: nelieli uzlabojumi, jo apsaimniekošanas plānos trūka vērienīgu mērķu, atzīst ES revidenti.

Eiropas Revīzijas palātas jaunākajā ziņojumā secināts, ka Donavas ūdens kvalitāte ir uzlabojusies nedaudz, lai gan šās upes baseina valstis kopš 2004. gada piemēro ES Ūdens pamatdirektīvu. Revidenti norāda, ka valstu plānos trūkst vērienīgu mērķu, un tas ir galvenais ierobežoto sasniegumu iemesls šajā jomā. Revīzija notika četrās Donavas baseina valstīs: Čehijas Republikā, Ungārijā, Rumānijā un Slovākijā.

“ES ūdens politikas mērķis ir nodrošināt pietiekamu daudzumu labas kvalitātes ūdens iedzīvotāju vajadzībām un videi,” paziņoja par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Džordže Pufans (George Pufan). “Lai to īstenotu Donavas upes krastos, valstīm ir jāiegulda vēl vairāk pūliņu.”

No 2007. līdz 2013. gadam Eiropas Reģionālās attīstības fonds / Kohēzijas fonds piešķīra dalībvalstīm Donavas upes baseinā 6,35 miljardus EUR notekūdeņu attīrīšanai. Tajā pašā laikposmā Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai atvēlēja 6,39 miljardus EUR, lai izmaksātu kompensācijas tiem lauksaimniekiem, kas īstenoja agrovides pasākumus.

Tomēr dalībvalstu 2009. gada upes baseina apsaimniekošanas plāniem trūka vērienīgu mērķu. Revidenti norādīja, ka attiecībā uz ūdens objektiem, kuru kvalitāte nav apmierinoša, pasākumi nebija pietiekami mērķtiecīgi. Daļēji tas skaidrojams ar uzraudzības sistēmu nepilnībām, kuru dēļ trūka datu gan par piesārņojuma veidu, gan tā avotiem, tāpēc ūdens objekti labu stāvokli nerasniedza. Turklāt dalībvalstis bez pietiekama pamatojuma attiecībā uz daudziem ūdens objektiem noteica atbrīvojumu no prasības ievērot svarīgus termiņus, kuros jāpanāk labs ūdens stāvoklis.

Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvas ieviešana kavējās, savukārt Nitrātu direktīvas (kuras mērķis ir samazināt slāpekļa emisijas) piedāvātās iespējas netika pilnībā izmantotas. Turklāt netika apzinātas attīrīšanas un rūpnieciskās iekārtas, kurām jānosaka konkrētas emisijas robežvērtības. Papildu pasākumi lauksaimniecības jomā bija mazāk efektīvi tāpēc, ka to īstenošana lielākoties bija brīvprātīga.

Revidenti formulēja vairākus ieteikumus gan dalībvalstīm, gan Komisijai.

Ieteikumi dalībvalstīm:

- jāuzlabo savas uzraudzības sistēmas un ūdens piesārņojuma diagnostikas sistēmas;

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona Tālr.: (+352) 4398 47063 Mob. tālr.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs Tālr.: (+352) 4398 45410 Mob. tālr.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

- jāsniedz skaidrs un ticams pamatojums gadījumos, kad piešķir atbrīvojumu;
- jānosaka izmaksu ziņā lietderīgi pasākumi, kuri mērķtiecīgi jāīsteno;
- jāapsver iespēja piemērot maksas vai nodokļus, lai novērstu emisijas.

Ieteikumi Komisijai:

- jānodrošina pamatnostādnes attiecībā uz diferencētāku ziņošanu par gūtajiem panākumiem;
- jāpārbauda, kādi ir saistošie kritēriji, kas noteikti dalībvalsts notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pārbaudēm;
- jāapsver iespēja ierobežot fosforu saturoša mēslojuma izkliedēšanu augsnē;
- jāsniedz norādījumi par izmaksu atgūšanu, ja difūzais piesārņojums (ko radījušas dažādas darbības) ir nodarījis kaitējumu videi. Pašlaik princips “piesārņotājs maksā” lauksaimniecības radītajam difūzajam piesārņojumam tiek piemērots tikai daļēji.

Komisijai un dalībvalstīm kopīgi jānovērtē lauksaimniecības jomā ieviesto izpildes mehānismu efektivitāte.

Piezīmes izdevējiem

Šis ziņojums par ūdens kvalitāti Donavas baseinā ir otrais Eiropas Revīzijas palātas ziņojums par Donavas upes baseinu. Ūdens kvalitāte Donavas baseinā ir novērtēta, ņemot vērā daudzus un dažādus faktorus un pamatojoties uz Ūdens pamatdirektīvu. Pirmais īpašais ziņojums par ES finansējumu komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Donavas upes baseinā tika publicēts 2015. gada jūlijā.

Eiropas ūdeņus ietekmē organiskais un barības vielu, kā arī ķīmisko vielu piesārņojums. Ūdens piesārņojumam ir dažādi avoti, tādi kā māsaimniecības, rūpnieciskās iekārtas un lauksaimniecība. Ar 2000. gada Ūdens pamatdirektīvas pieņemšanu tika saskaņoti iepriekšējie ES tiesību akti ūdens resursu politikas jomā. Kā galvenais īstenošanas instruments ar šo direktīvu tika ieviests upes baseina apsaimniekošanas plāns. Pirmie plāni bija jāiesniedz 2009. gadā, un to korekcijas — 2015. gada decembrī. Šajos plānos ir jāsniedz informācija par ūdens kvalitāti dažādos ūdens objektos, jānosauc iemesli, kāpēc nav sasniegti noteiktie labi ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes rādītāji, un jānorāda visi vajadzīgie koriģējošie pasākumi.

Īpašais ziņojums Nr. 23/2015 **“Ūdens kvalitāte Donavas upes baseinā: gūti panākumi Ūdens pamatdirektīvas īstenošanā, bet vēl ir daudz darāmā”** ir pieejams angļu valodā (drīzumā arī citās valodās).